

UZASADNIENIE

P. K. został oskarżony o to, że będąc prezesem zarządu spółki z o.o. (...) z siedzibą w O. w okresie od 30 września 2013 roku do 2 października 2013 roku w lokalu znajdującym się w Ł. przy ul. (...) urządził i prowadził gry na trzech automatach do gier losowych o nazwie G. (...) oraz H. S. A. bez numerów fabrycznych, bez udzielonej koncesji na prowadzenie kasyna gry, wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych tj. o czyn z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.

M. S. została oskarżona o to, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej od 30 września 2013 roku do 2 października 2013 roku w lokalu znajdującym się w Ł. przy ul. (...) prowadziła gry na trzech automatach do gier losowych o nazwie G. (...) oraz H. S. A. bez numerów fabrycznych, stanowiące własność spółki z o.o. (...) z siedzibą w O., bez udzielonej koncesji na prowadzenie kasyna gry, wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych tj. o czyn z art. 107 § 1 k.k.s.

Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu uniewinnił oskarżonych od popełnienia zarzucanych im czynów.

Wyrok Sądu Rejonowego zaskarżył w całości apelacją na niekorzyść oskarżonych oskarżyciel publiczny – Naczelnik Urzędu Celnego II w Ł. zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu obrazę przepisu prawa materialnego tj. art. 107 § 1 k.k.s., polegającą na błędnym przyjęciu, że przepis ten, jako mający charakter blankietowy, nie może być wypełniony przepisem art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych i jednocześnie nie może stać się podstawą odpowiedzialności oskarżonych. Nadto oskarżyciel publiczny podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, polegający na błędnym przyjęciu, iż oskarżeni nie mieli świadomości co do bezprawności swojego postępowania, w związku z czym nie można przypisać im winy

Podnosząc powyższe zarzuty oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja oskarżyciela publicznego Naczelnika Urzędu Celnego II w Ł. okazała się zasadna.

Sąd Rejonowy błędnie uznał, że przepis art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych stanowi przepis techniczny, który winien podlegać obowiązкови notyfikacji Komisji Europejskiej stosownie do art. 8 ust. 1 dyrektywy 98/34 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego.

Dokonując wykładni przepisu art. 1 przedmiotowej dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeczeniem z dnia 13 października 2016 r., w sprawie C 303/15, udzielając odpowiedzi na pytanie prejudycjalne Sądowi Okręgowemu w Łodzi stwierdził, iż art. 1 dyrektywy 98/34 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U. 1998, L 204, s. 37 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 13, t. 20, s. 337), zmienionej dyrektywą 98/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 lipca 1998 r., należy interpretować w ten sposób, że przepis krajowy, taki jak art. 6 ustawy o grach hazardowych, nie wchodzi w zakres pojęcia „przepisów technicznych” w rozumieniu tej dyrektywy, podlegających obowiązкови notyfikacji. Przepisy krajowe, które ograniczają się do ustanowienia warunków zakładania przedsiębiorstw lub świadczenia usług przez przedsiębiorstwa, jak na przykład przepisy poddające wykonywanie jakiegokolwiek rodzaju działalności zawodowej uprzedniemu uzyskaniu zezwolenia (w tym przypadku koncesji), nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34 (zob. podobnie wyrok z dnia 4 lutego 2016 r., I, C#336/14, EU:C:2016:72, pkt 76 i przytoczone tam orzecznictwo).

Argumenty podniesione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego o braku możliwości stosowania wobec oskarżonych przepisu art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych z uwagi na jego techniczny charakter i brak notyfikacji Komisji Europejskiej nie mogły zatem zostać uznane za trafne.

Przepis art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych przewiduje wymóg prowadzenia działalności w zakresie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości oraz gier na automatach tylko na podstawie udzielonej koncesji na prowadzenie kasyna gry.

Naruszenie obowiązku wynikającego z tego przepisu może wypełniać blankietową normę art. 107 § 1 k.k.s. skutkując odpowiedzialnością karną za zarzucane oskarżonym zachowanie.

Uniewinnienie oskarżonych w oparciu o przyjęcie, że zarzucane im czyny nie wypełniały ustawowych znamion czynu zabronionego było zatem błędne.

Jako nie zasługujące na uwzględnienie należało uznać stwierdzenie Sądu Rejonowego dotyczące błędu co do prawa z uwagi na usprawiedliwioną nieświadomość karalności zachowania oskarżonych, w szczególności oskarżonego P. K., związanego z naruszeniem przepisów ustawy o grach hazardowych.

Ustawa Kodeks karny skarbowy jak i ustawa o grach hazardowych nigdy nie zostały skutecznie wyeliminowane z porządku prawnego np. poprzez orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, co miałyby wywoływać przekonanie o niekaralności zachowania objętego dyspozycją art. 107 § 1 k.k.s.

Redakcja przepisu art. 107 § 1 k.k.s. jak i przepisu art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych jest jasna i nie może budzić żadnych wątpliwości interpretacyjnych.

Przepis art. 107 § 1 k.k.s. penalizuje zachowanie polegające na urządzaniu lub prowadzeniu gry losowej, gry na automacie lub zakładu wzajemnego wbrew przepisom ustawy lub warunkom koncesji lub zezwolenia. Poprzez odesłanie do ustawy o grach hazardowych stanowi on zatem normę blankietową. Brak jest przy tym jakichkolwiek wątpliwości co do jego jasności redakcyjnej.

Przepis art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, którego techniczny charakter wykluczył (...) w orzeczeniu w sprawie C-303/15, przewiduje wymóg prowadzenia działalności w zakresie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości oraz gier na automatach tylko na podstawie udzielonej koncesji na prowadzenie kasyna gry. Także w zakresie redakcji i wykładni tego przepisu nie można odpowiedzialnie wskazać na występowanie wątpliwości, które utrudniałyby jego wykładnię.

Kwestia skutków ewentualnego braku notyfikacji przepisu art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, polegających na niemożności jego stosowania w konkretnej sprawie przy założeniu, że potencjalnie mógłby on mieć charakter techniczny, w realiach przedmiotowej sprawy nie może być interpretowana jako błąd co do prawa lub błąd co do wykładni skutkujący nieodpowiedzialnością oskarżonych. Jediną instytucją powołaną do wykładni przepisów prawa europejskiego jest bowiem Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Przyjęcie oceny co do charakteru przepisu art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, wynikającej z prywatnej opinii prawnej wydanej na zlecenie oskarżonego P. K., skutkowałoby bowiem dowolnym stosowaniem się bądź nie do obowiązujących przepisów prawa. Oskarżeni w przedmiotowej sprawie nie podejmowali żadnych czynności mających na celu uzyskanie od Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odpowiedzi na pytanie co do ewentualnego technicznego charakteru przepisu art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych. Nie powstrzymali się także ze swoją działalnością do czasu udzielenia takiej odpowiedzi, co najmniej godząc się na to, że swoim zachowaniem naruszają przepis art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, a przez to popełniają przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. Do czasu popełnienia czynów zarzucanych oskarżonym nie zostało wydane żadne orzeczenie Sądu Najwyższego, z którego można byłoby wywodzić wniosek o braku możliwości stosowania wobec oskarżonych przepisu art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych.

W odniesieniu do oskarżonej M. S. Sąd Rejonowy wskazał także jako powód wydania wyroku uniewinniającego fakt, iż samo wynajęcie lokalu nie stanowi urządzania ani prowadzenia gier losowych wbrew przepisom ustawy.

Nie wykluczając a limine takiej ostatecznej oceny działania oskarżonej wskazać należy, że wniosek Sądu Rejonowego o automatycznym występowaniu zależności pomiędzy wynajęciem lokalu, a brakiem odpowiedzialności za czyn z art. 107 § 1 k.k.s. nie jest właściwy. Innymi słowy dla skutecznego przyjęcia takiego wniosku należy kompleksowo ocenić zachowanie oskarżonej w realiach przedmiotowej sprawy, ustalając także jej świadomość co do rygorów prowadzenia takiej działalności, wynikającą m.in. z faktu wcześniejszego wynajmowania lokalu w celu urządzania gier na automatach. Należy także ustalić bardziej szczegółowo zakres obowiązków oskarżonej w ramach umowy ze spółką (...) w zakresie dotyczącym tego, kto miał codziennie otwierać i zamykać lokal, uruchamiać urządzenia, pilnować porządku, reagować na awarie i reklamacje. Dopiero tak pogłębione ustalenia faktyczne i ich analiza mogą doprowadzić do wniosku o urzędaniu i prowadzeniu gier na automatach przez oskarżoną bądź wykluczyć taką tezę.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok przekazując sprawę Sądowi Rejonowemu w Łowiczu do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy uwzględni wykładnię art. 1 dyrektywy 98/34 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U. 1998, L 204, s. 37 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 13, t. 20, s. 337), zmienionej dyrektywą 98/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 lipca 1998 r., wynikającą z orzeczenia (...) w sprawie C 303/15 oraz dokona ponownej oceny zachowania oskarżonych pod kątem realizacji znamion zarzucanych im przestępstw.